

Regulering av nettilknytning, marked og drift (Network Codes and Guidelines) – beslutningsprosedyrer og rettslig status

Astrid Skjønborg Brunt

Juridisk fagdirektør

Statnett

Agenda

1. Utgangspunktet – kraftsystemet i Norge og EU
2. EU's elmarkedspakker
3. Network Codes, beslutningsprosess, status og implementering
4. EØS lovgivningsprosessen
5. Inkorporering i norsk rett
6. Harmonisering og integrering
 - muligheter for bedre løsninger og risiko for dårligere løsninger?
7. Refleksjoner

Europas energilandskap er i endring

Drivkrefter

Våre utfordringer

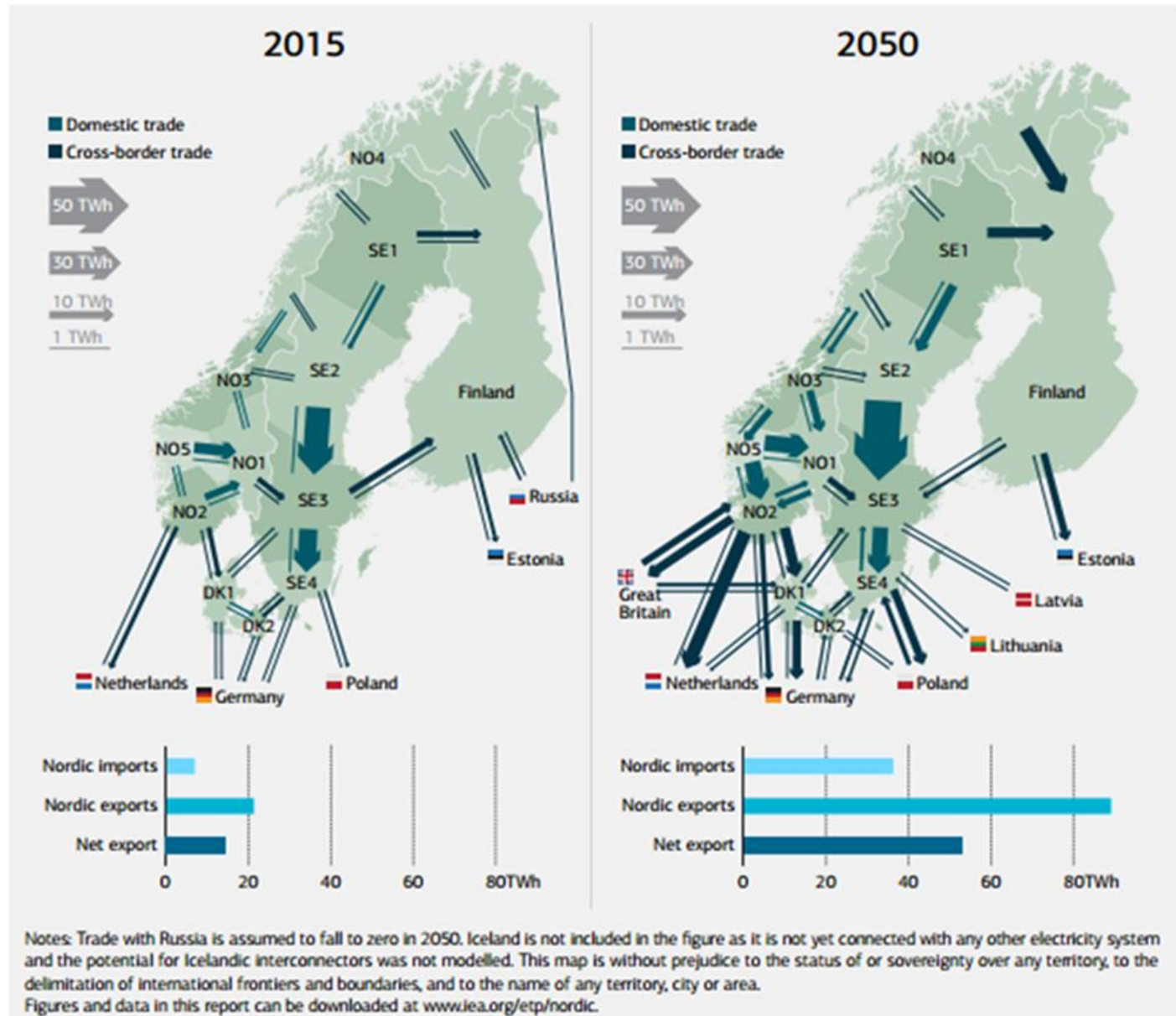
- Utvikle kraftsystemet
- Får prissignaler til forbruker
- Implementere markeds-
løsninger
- Ta i bruk ny teknologi

Europeiske visjoner & planer

IEA Perspektiver på Nordisk energibalanse 2050

- tettere på Europa
- flere forbindelser
- mere handel
- 50TWh eksport i 2050?

Key point

Anticipation that electricity prices in Europe will be higher than in the Nordic region in the CNS creates an attractive trade opportunity; expansion of variable renewables and interconnector capacity could lead to net Nordic exports of over 50 TWh in 2050.

EU- perspektiv (fra ENTSO-E)

50% generating capacity from intermittent renewable by 2030

350 Additional GW of wind and photovoltaic to be connected by 2030

5 Countries likely to have RES curtailment risks in 2025

14 Countries likely to have 80% wind and solar in 2025

-20% Reduction of dispatchable capacity margin over peak load

150 Billion euros of transmission investments (of which 70-80 by 2030) to reduce congestion and integrate renewables

1 Manage intermittent renewable energy sources

2 Enable long distance cross-border flows

3 Deal with a higher complexity

4 Connect small units in distribution networks

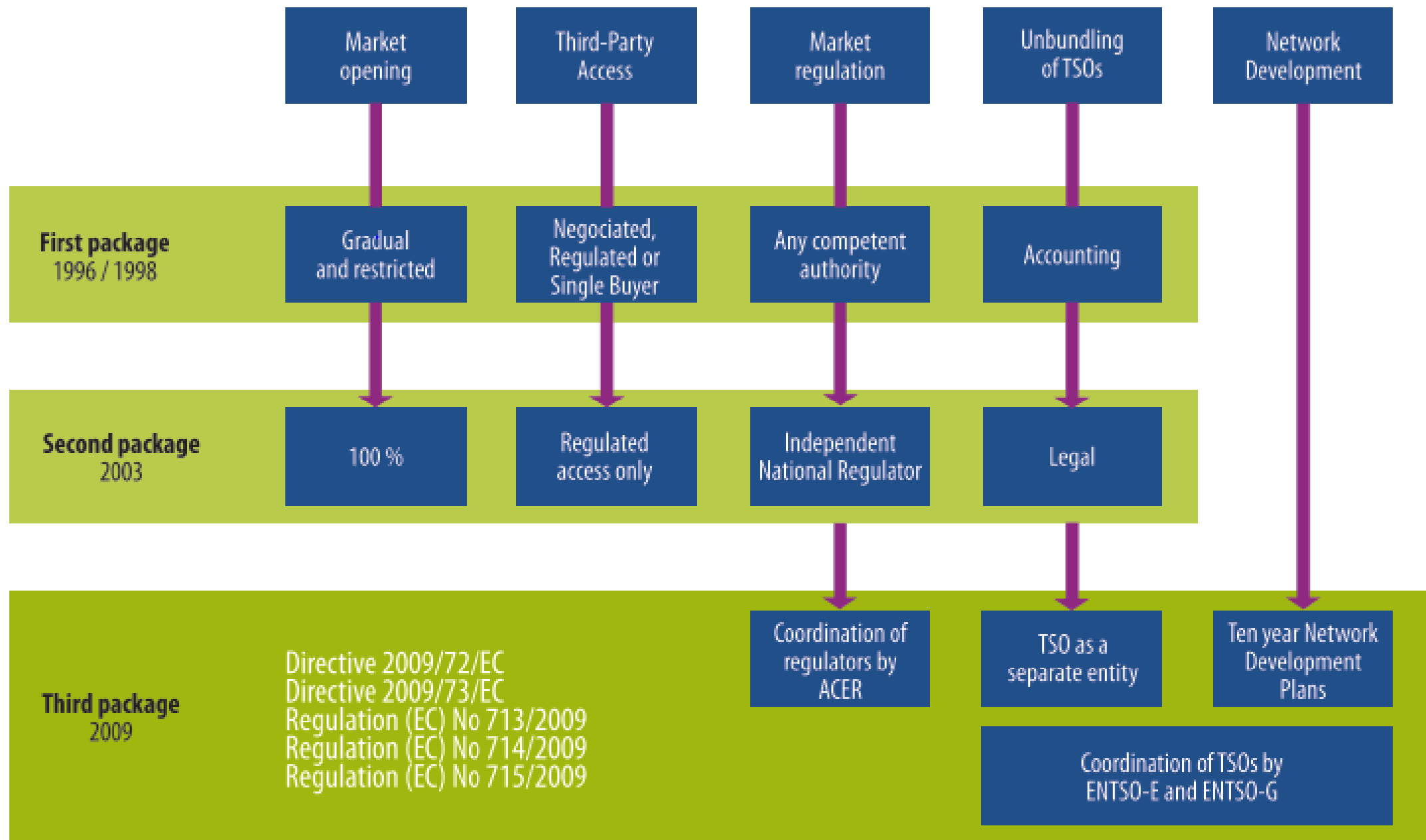
5 Empower consumers, willing to become more active in the power system

Network codes are key enablers to cope with these challenges and seize new opportunities

ACER monitoring report 2015/16:
Only 20% of physical interconnector capacities are used

Source: European Court of Auditors.

ARTICLE 194 (ENERGY) OF LISBON TREATY

15 novembre, 2010

1. In the context of the establishment and functioning of the internal market and with regard for the need to preserve and improve the environment, Union policy on energy shall aim, in a spirit of solidarity between Member States, to:

(a) ensure the functioning of the energy market;

(b) ensure security of energy supply in the Union;

(c) promote energy efficiency and energy saving and the development of new and renewable forms of energy; and

(d) promote the interconnection of energy networks.

2. Without prejudice to the application of other provisions of the Treaties, the European Parliament and the Council, acting in accordance with the ordinary legislative procedure, shall establish the measures necessary to achieve the objectives in paragraph 1. Such measures shall be adopted after consultation of the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions.

Such measures shall not affect a Member State's right to determine the conditions for exploiting its energy resources, its choice between different energy sources and the general structure of its energy supply, without prejudice to Article 192(2)(c).

3. By way of derogation from paragraph 2, the Council, acting in accordance with a special legislative procedure, shall unanimously and after consulting the European Parliament, establish the measures referred to therein when they are primarily of a fiscal nature.

Lisbon Treaty Article 194 (Energy)

TIDLIGERE HJEMLER

Article 95 TEC the internal market,

Articles 154–156 TEC trans-European networks,

Articles 81–88 TEC competition,

Article 175 TEC energy measures for the purposes of environmental protection,

Article 308 TEC.

EU KOMPETANSE, ENERGI

a) ensure the functioning of the energy market;

(b) ensure security of energy supply in the Union;

(c) promote energy efficiency and energy saving and the development of new and renewable forms of energy; and

(d) promote the interconnection of energy networks.

Article 194 of the TFEU energi (opprettholder også nasjonal kontroll)

does not provide the EU with competence to adopt energy policy measures that would affect the:

1. Member States' right to determine the conditions for exploiting its energy resources;
2. Member States' choice between different energy sources; and general structure of a Member State's energy supply.

Clean Energy to All Europeans Package (CEP)

– kompletterer 3de pakke (Winter package 2016)

Missing market design

- Remove price caps
- "Framework" for CRM
 - Adequacy
 - Cross border participation

Signals to Customer

- Dynamic pricing
- Easy to switch
- Data management, smart meters and Hubs

New Governance

- DSO-TSO cooperation
- Regional TSO cooperation (ROC)
- Stronger ACER

Network Codes ble introdusert i 3dje elmarkedspakke

Første

- EU i 1996
- Liberalisering av kraftmarkedet
- Oppsplitting av integrerte selskaper
- Legge til rette for konkurranse i engrosmarkedet

Andre

- EU i 2003
- Økt fokus på skille integrerte selskaper – spesielt TSOer
- Uavhengige regulatorer
- Tidsfrister for å etablere sluttbrukermarkeder

Tredje

- EU i 2009
- Etablering av ACER og ENTSO-E
- Økt fokus på uavhengig regulatorer
- Kompetanse til å foreslå detaljert regulering (Network Codes)
EC 714/2009 A6-10

Energiunionen -
2016:
Clean Energy for All
Europeans (CEP)

NETWORK CODES?

A set of rules applying to one aspect of the energy sector

Which are developed by ACER, ENTSO-E & market participants

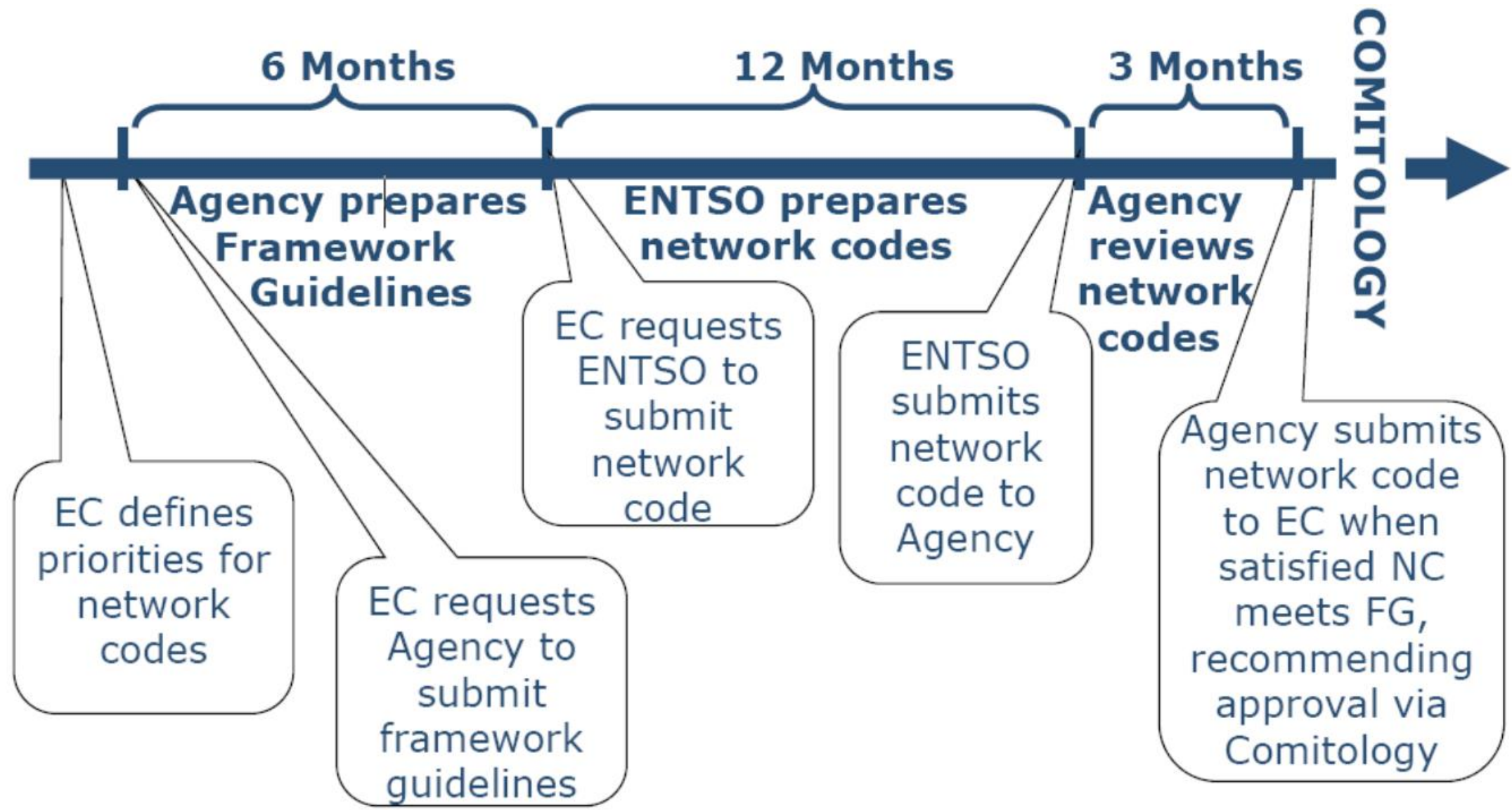

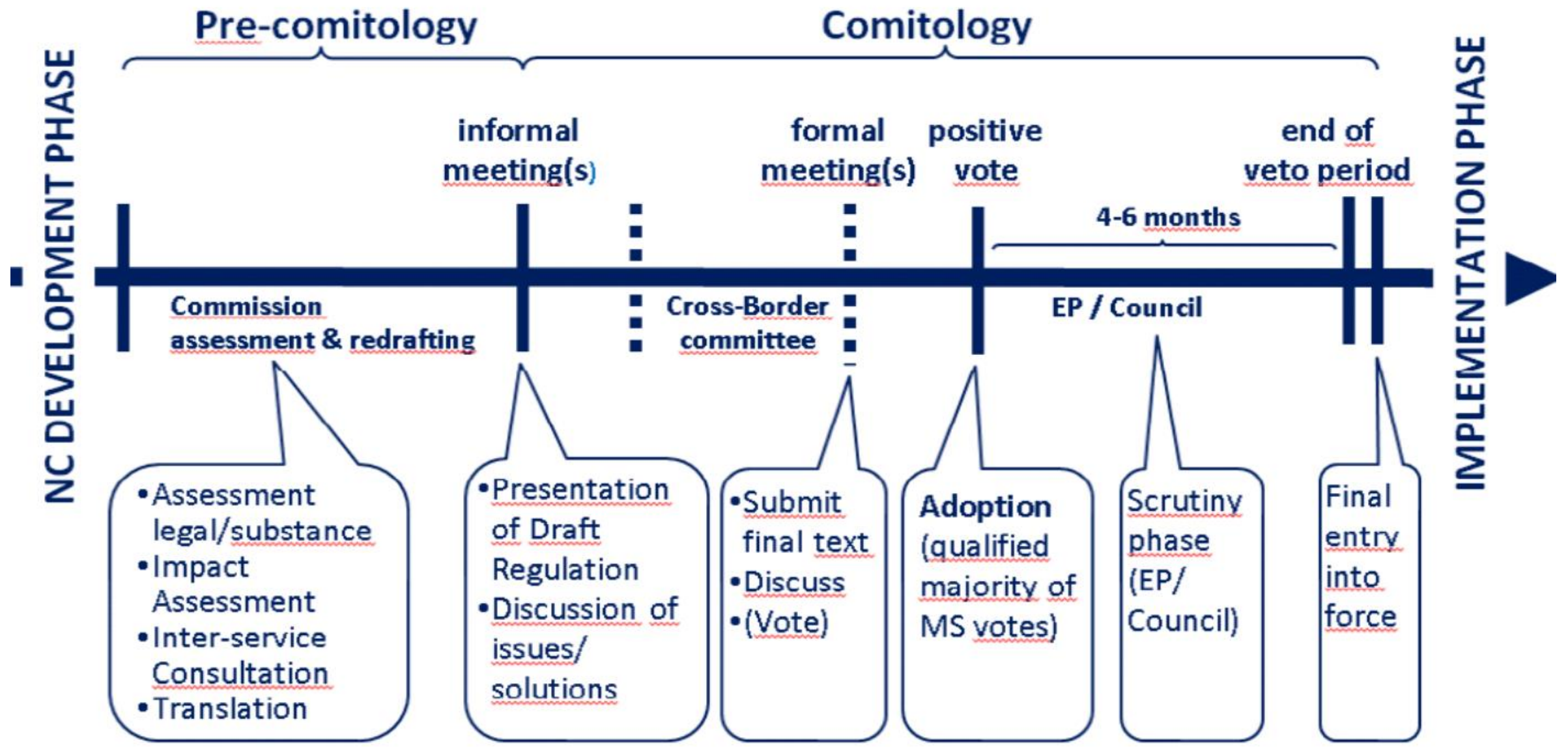
And become legally binding after the Comitology process

Hence they will have the same status as any other Regulation

NETWORK CODES

COMMISSION REGULATION (EU) 2015/1222**of 24 July 2015****establishing a guideline on capacity allocation and congestion management****(Text with EEA relevance)**

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 ⁽¹⁾ and in particular Article 18(3)(b) and (5),

Markedskodene (FCA, EB og CACM) legger til rette for et integrert europeisk marked for elektrisitet.

Tilknytningskodene (RfG, DCC, HVDC) setter funksjonskrav til produksjon, forbruk og HVDC-kabler, som skal tilknyttes nettet.

Driftskodene (SO og ER) stiller krav til ivaretagelse av driftssikkerhet, koordinert drift og frekvensregulering.

Market

Capacity allocation and congestion management (CACM)
Forward capacity allocation (FCA)
Electricity balancing (EB)

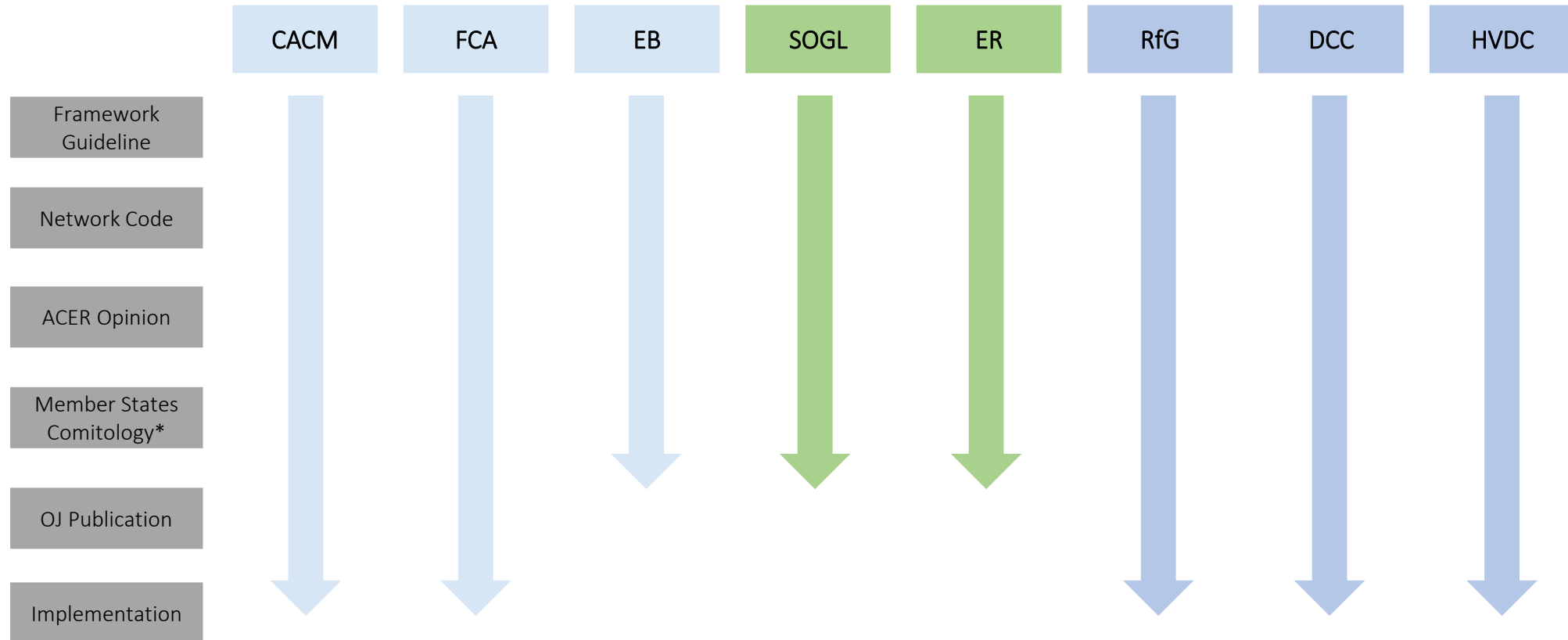
Operation

System operation (SOGL)
Emergency and restoration (ER)

Connection

Requirements for generators (RfG)
Demand connection (DCC)
HVDC connection

Status i utviklingen av Network Codes

5 codes in force,
3 Validated by EU Member States, awaiting validation by European Parliament and Council

Implementering av Network Codes i EU

1. En viktig del er å gå gjennom regelverket og forstå det.
2. Nye løsninger for samarbeid, inkludert (felles) IT systemer må utvikles og implementeres.
3. Kontrakter for samarbeid og kostnadsfordeling må inngås,
 - a) Kostnadsfordeling i liten grad er inkludert i network codes.
 - b) Systemansvaret m.v. er fremdeles nasjonalt i sin form.
 - c) Børser/NEMOer er kommersielle.
4. Anskaffelsesprosesser må gjennomføres.

Regelverket er omfattende og komplisert, både fordi det er prinsippielt, det er mange grenseflater, fragmentert, og det er detaljert.

"Case CACM"

- 49 sider lovgivning i 84 paragrafer.
- Forutsetter nettmodeller og dataløsninger for de integrerte kraftmarkedene, spotmarkedet og intradag-markedet.
- Gir ikke løsning for kostnadsdekning, avgjøres lokalt via NRAene.

Overlater på mange punkter til aktørene å finne løsninger ved avtaler etc. (definition of capacity calculation regions (incl. bidding zones), methodology for capacity calculation, cost sharing, etc.)

Bidding Zones – Current EU Legislation

- 1 Zonal approach agreed under 2009 3rd package
- 2 Competition law can already enforce split of Bidding zones
- 3 Art.32 of CACM contains BZ review process
However: Current process stalls if all NRAs do not agree

Swedish Bidding Zones

2009

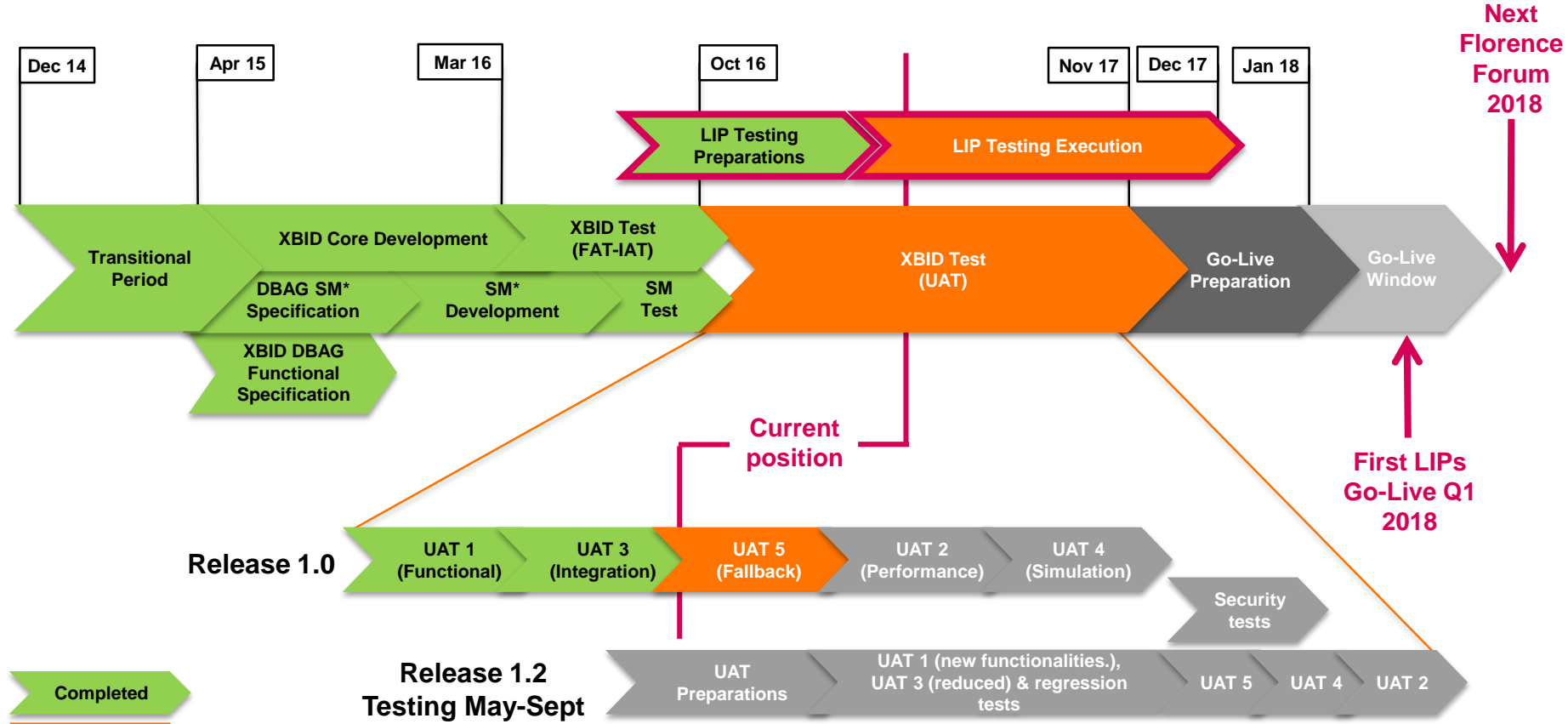

2017

Current enforcement on a case-by-case basis

1. Project Timeline – Updated High Level Delivery Plan until Go-Live

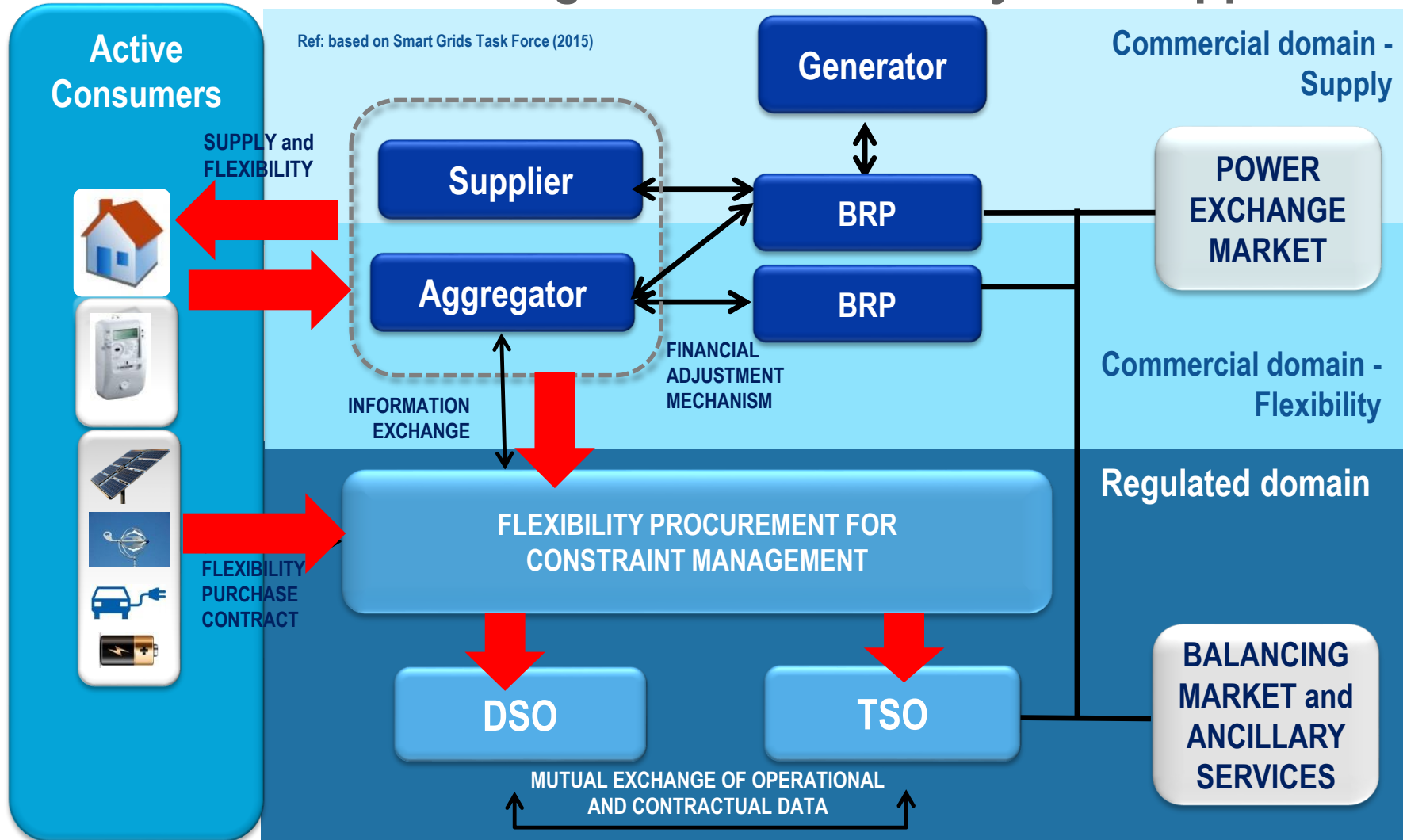
- Completed
- In progress
- Planned
- LIP's scope

*SM – Shipping Module

Go-live has moved from end Q3 2017 to Q1 2018 due to:

- 7 weeks delay in UAT 1 (functional tests)
- Testing activities for Release 1.2 including shipping between single and multiple NEMO areas, data intermediaries, events & notifications (equal treatment)
- Contingency in December in view of experience in testing to date

It is clear that the system needs flexibility,
but how will this be arranged under a "one system" approach?

Når partene skal forhandle

Hva og hvem er en TSO?

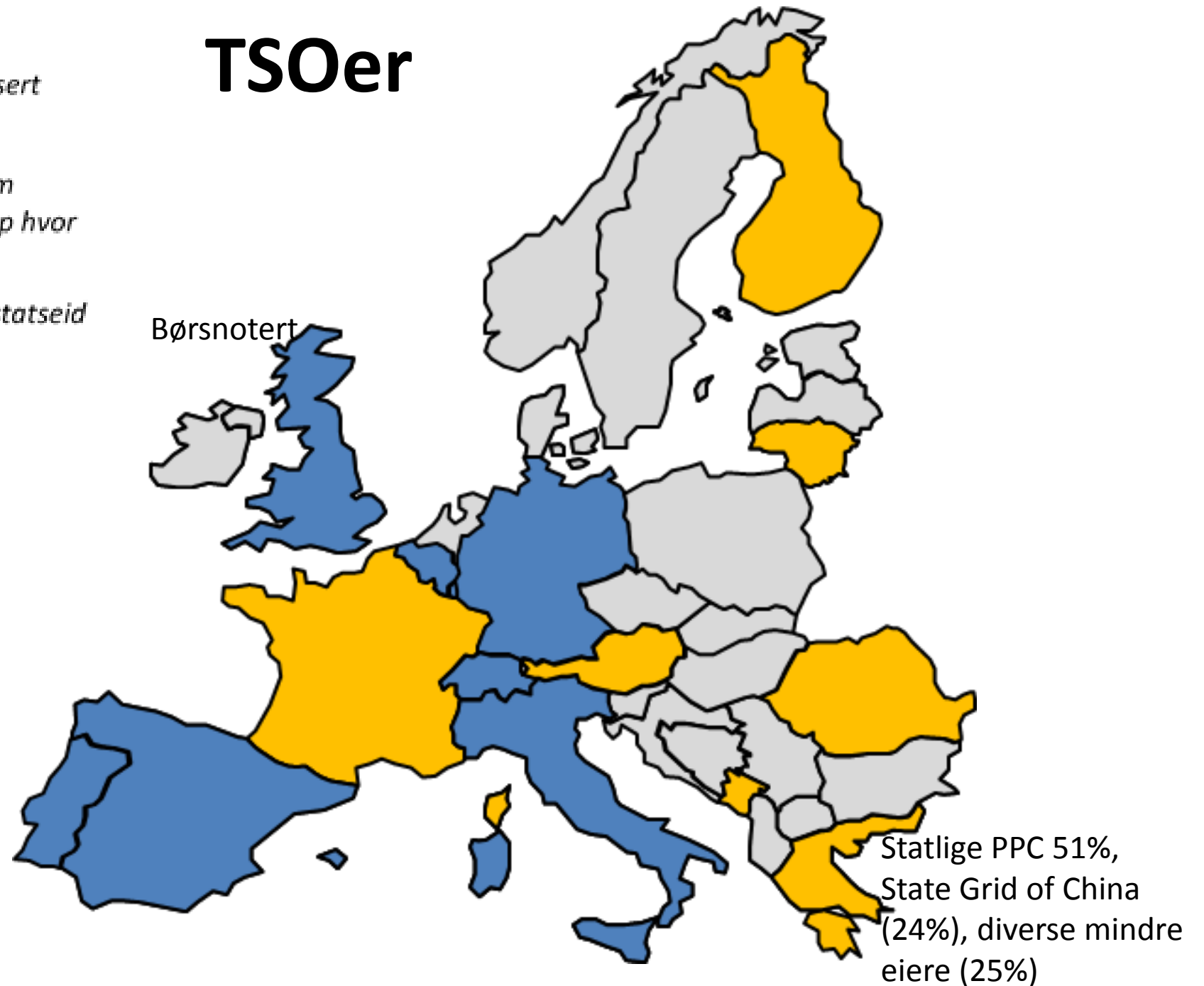
Hva og hvem er en Power Exchange eller NEMO?

Hva er deres relasjon til nasjonale myndigheter og regulator?

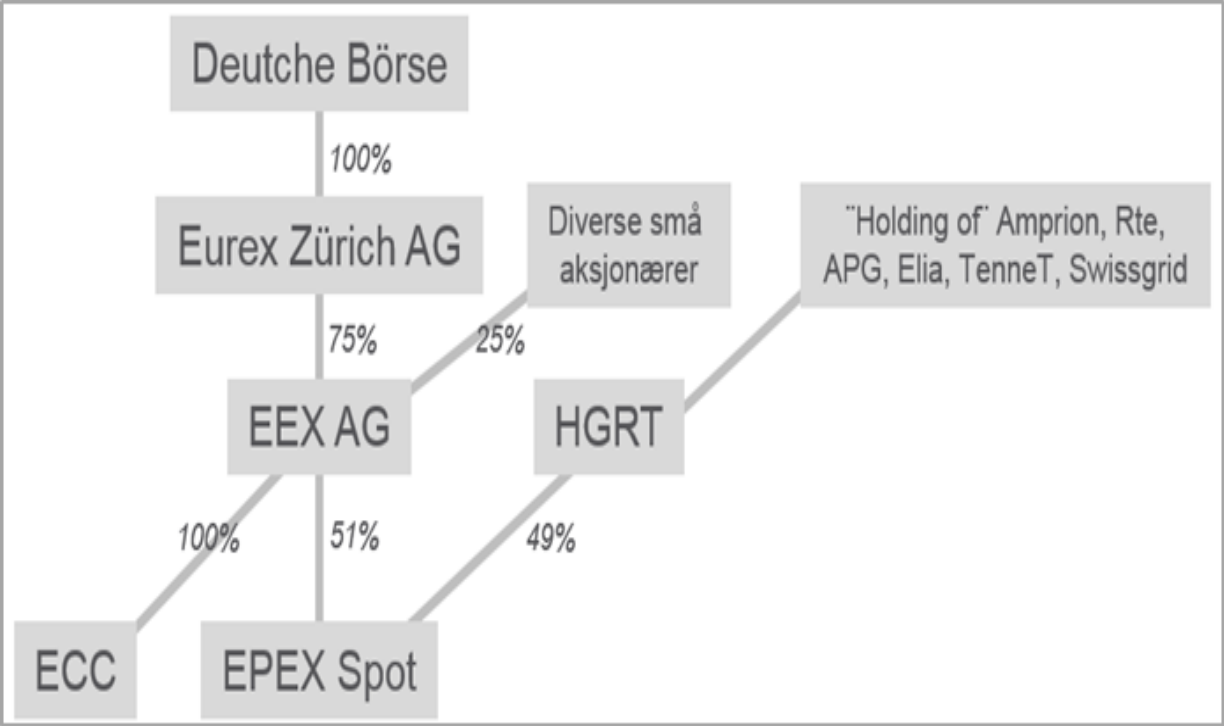
Hvordan oppnås "level playing field" i konkurransen når det er ulike ordninger med lokal regulator (NRA) om kostnadsdekning (cost recovery)?

TSOer

- TSO er privatisert, eller delvis privatisert uten at stat er største eier
- TSO er delvis privatisert med stat som største eier, eller eid av annet selskap hvor stat er største eier
- TSO er 100 % direkte eller indirekte statseid

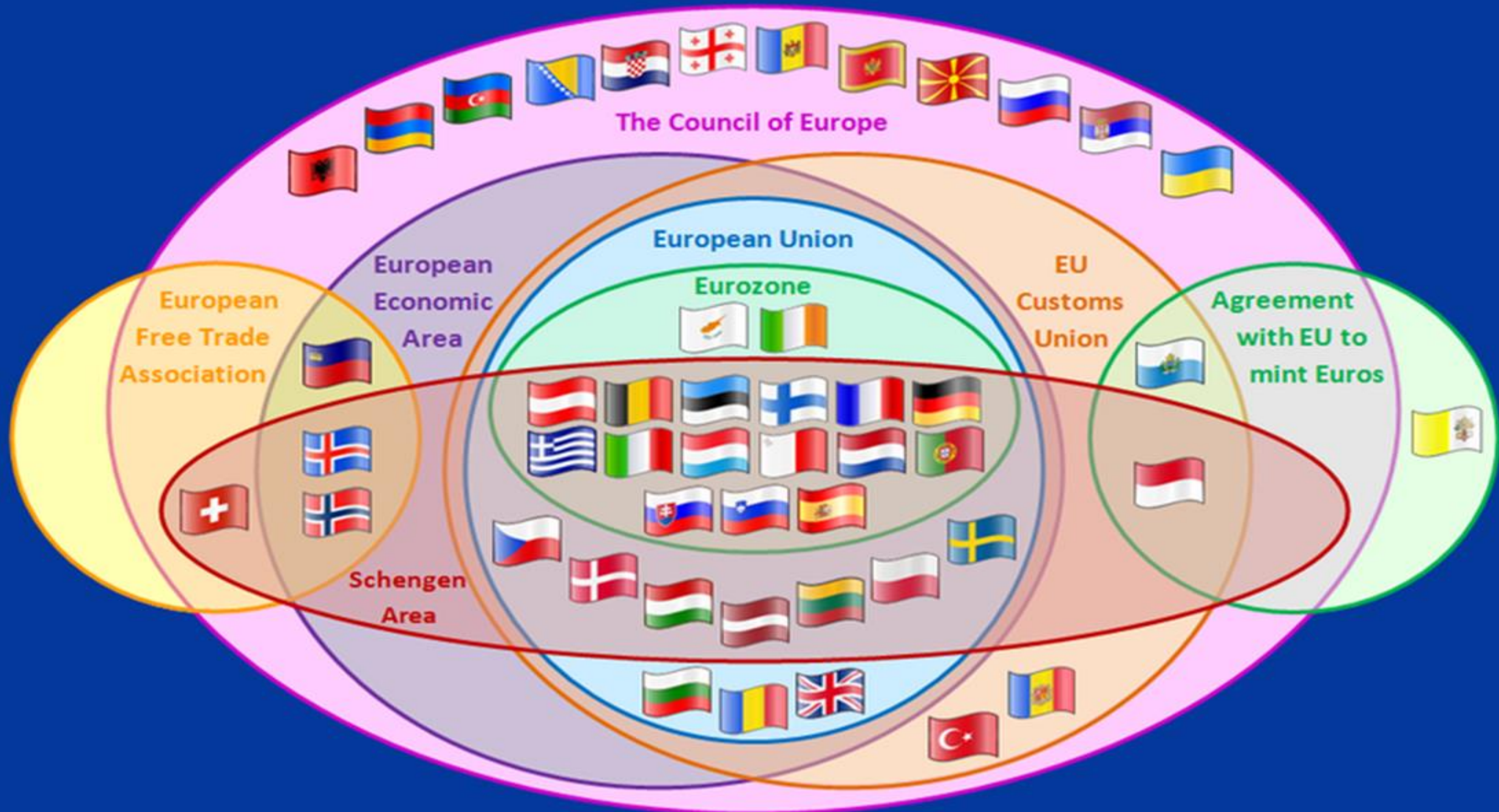
Børser (NEMOer som leverer markedsplattform) og samarbeider om markedskobling (MCO) i Europa i intradag og spotmarkedene

EØS dimensjonen

EØS -avtalen

Formålet med denne assosieringsavtale er å fremme en vedvarende og balansert styrking av handel og økonomiske forbindelser mellom avtalepartene, med like konkurransevilkår og overholdelse av de samme regler, med sikte på å opprette et ensartet Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde, heretter kalt EØS.

EEA Annual Report 2016

Energy

The Working Group on Energy Matters met four times in 2016. Substantial efforts were devoted to finalising negotiations with the EU regarding the incorporation of the Third Energy Market Package. Significant progress was made with regard to the incorporation of the Energy Performance of Buildings Directive and, at a slightly less advanced stage, with regard to the Energy Efficiency Directive. Important discussions were held on energy markets, including the development of network codes. The EEA EFTA States monitored policy developments closely on the EU side concerning notably the Energy Union, but also the 2030 framework for climate and energy and the international climate negotiations.

5 mai 2017

Decision of the EEA joint Committee No 93/2017

3dje pakke er besluttet, og må implementeres i norsk rett ved lovgivning.

EØS Art 103.

1. Dersom en beslutning i EØS-komiteen kan bli bindende for en avtalepart først etter at forfatningsrettslige krav er oppfylt, skal beslutningen tre i kraft

.....

2. Dersom en meddelelse ikke har funnet sted innen utløpet av seks måneder etter EØS-komiteens beslutning, skal EØS-komiteens beslutning anvendes midlertidig i påvente av at de forfatningsrettslige krav oppfylles, med mindre

EØS - Komite

Art 92.

1. Det skal opprettes en EØS-komité. Den skal sikre en effektiv gjennomføring av denne avtale og se til at avtalen virker. Den skal for dette formål utveksle synspunkter og opplysninger og treffe beslutninger i saker i henhold til avtalen.
2. Avtalepartene - med hensyn til Fellesskapet og EFs medlemsstater, hver innen sitt myndighetsområde - skal holde rådslagninger i EØS-komiteen om alle saker av betydning for avtalen som forårsaker vanskeligheter, og som bringes opp av en av dem.
3. EØS-komiteen skal ved beslutning vedta sin forretningsorden.

Art 93.

1. EØS-komiteen skal bestå av representanter for avtalepartene.
2. EØS-komiteens beslutninger skal treffes ved enighet mellom Fellesskapet på den ene side og EFTA-statene, som opptrer samstemt, på den annen side.

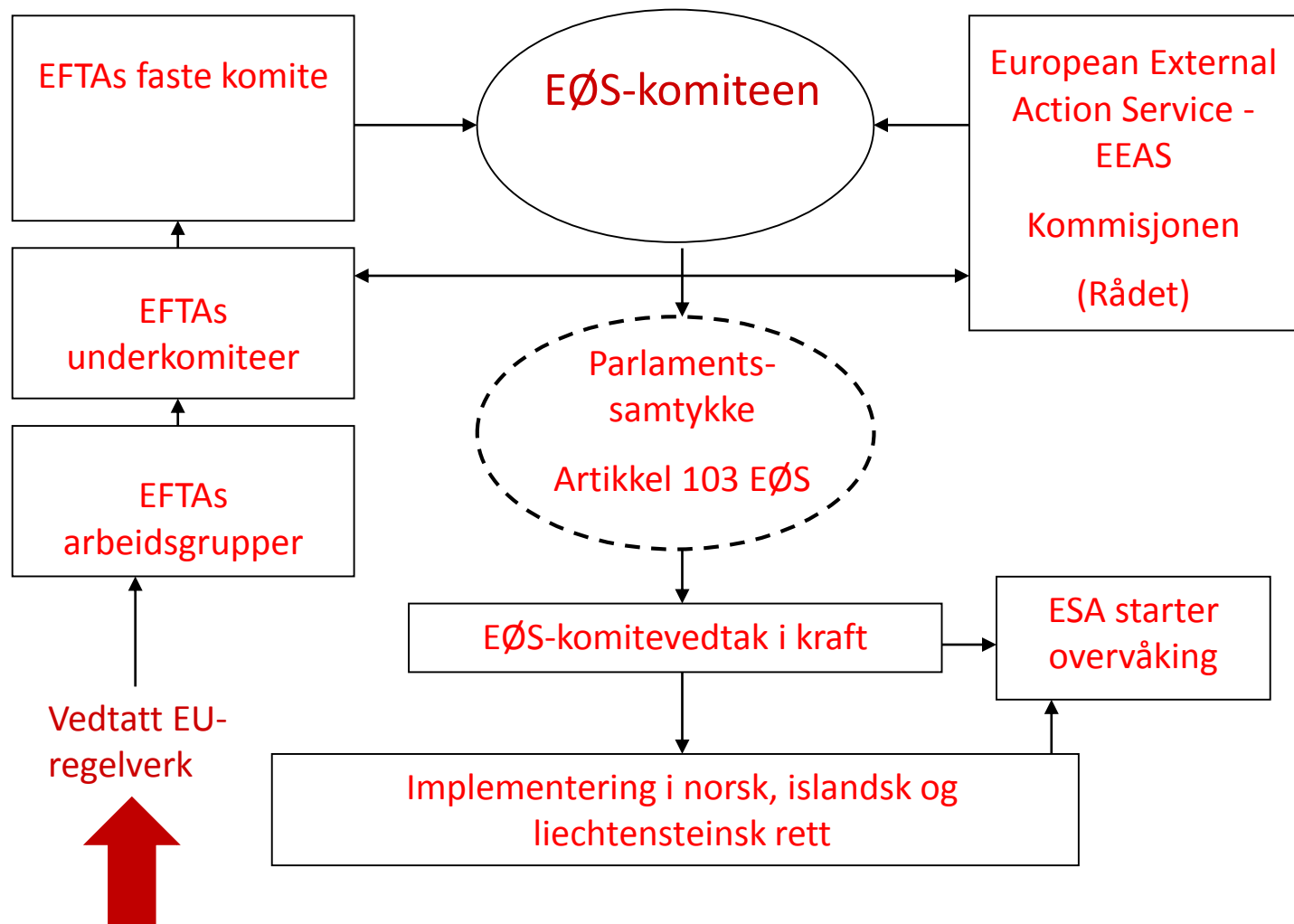
Hva er rettslig status for de vedtatte nettkodene?

"Nye juridisk bindende retningslinjer eller nettrekler som vedtas av EU i medhold av forordningen, vil etter departementets vurdering måtte behandles på linje med andre nye rettsakter i EØS-komiteen, innlemmes i EØS-avtalen og deretter gjennomføres i norsk lovgivning."

Vil alle nettkoder være EØS relevant?

Vil det være mulig, aktuelt eller relevant med tilpasningstekster?

(inkorporering, transformering)

EØS loven

§ 2.

Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Tilsvarende gjelder dersom en forskrift som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, er i konflikt med en annen forskrift, eller kommer i konflikt med en senere lov.

EØS-avtalen § 7

- hvordan gjennomføringen skal skje:

“Rettsakter som er omhandlet i eller inntatt i vedlegg til denne avtale eller i EØS-komiteéns vedtak, skal være bindende for avtalepartene og skal være eller gjøres til en del av deres interne rettsorden som følger:

a) en rettsakt som tilsvarer en EØS-forordning skal som sådan gjøres til en del av avtalepartenes interne rettsorden;

b) en rettsakt som tilsvarer et EØS-direktiv* skal overlates til avtalepartenes myndigheter å bestemme formen og midlene for gjennomføringen”:

(a) an act corresponding to an EEC regulation shall as such be made part of the internal legal order of the Contracting Parties;

(b) an act corresponding to an EEC directive shall leave to the authorities of the Contracting Parties the choice of form and method of implementation.

Network Codes: Forordninger

L 197/24

EN

Official Journal of the European Union

25.7.2015

COMMISSION REGULATION (EU) 2015/1222

of 24 July 2015

establishing a guideline on capacity allocation and congestion management

(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 ⁽¹⁾ and in particular Article 18(3)(b) and (5),

Nettkodene vil bli inkorporert i norsk rett

Det forutsettes at Nettkodene er EØS relevant

Adgang og ønske om tilpasningstekster?

ACER har funnet en løsning, hva med evt. regional beslutningsmyndighet (ROC) ?

Nettkodene innebærer endringer i dagens system – noen refleksjoner:

1. Åpner for nye samarbeidsformer mellom DSO og TSO, og kanskje nye løsninger?
2. Ny og utvidet rolle for Regulator, eks. "tvisteløsningsrolle", kfr. RfG A7nr.5.
3. Fragmentering, ved at roller og ansvar forutsettes delt mellom TSO og DSO, ikke et gjennomgående systemansvar som i Norge?
4. Et helhetlig systemansvar ref.enl.§3-1 bygget på forvaltningsmyndighet vil sannsynligvis forsvinne, såfremt vi ikke får tilpassningstekst ved inkorporering i norsk rett av f.eks. RfG(Requirements for connection of generators).
5. "Multi- NEMO"- NEMO konkurranse, og en felles MCO-funksjon øker kompleksiteten

FIKS

Forskrift om systemansvaret § 14 :

Konsesjonær skal informere systemansvarlig om planer for nye anlegg eller endring av egne anlegg som kan påvirke driften og utnyttelsen av regional- og sentralnettet, når andre konsesjonærer blir berørt av dette. Nye anlegg eller endringer kan ikke idriftsettes uten etter vedtak av systemansvarlig.

Områdekonsesjonær skal informere systemansvarlig om planer for nye eller endringer i eksisterende produksjonsanlegg i eget distribusjonsnett når disse planene kan ha vesentlig betydning for driften og utnyttelsen av regional- og sentralnettet.

Systemansvarlig kan fatte vedtak vedrørende anleggenes funksjonalitet. Systemansvarlig behandler enkeltsaker og fatter vedtak. I så måte er denne veileder retningsgivende også for det som systemansvarlig legger til grunn for vedtak. Behov eller ønske om avvik fra denne veileder avgjøres i hver enkelt sak.

"Utenforskapet" - refleksjoner

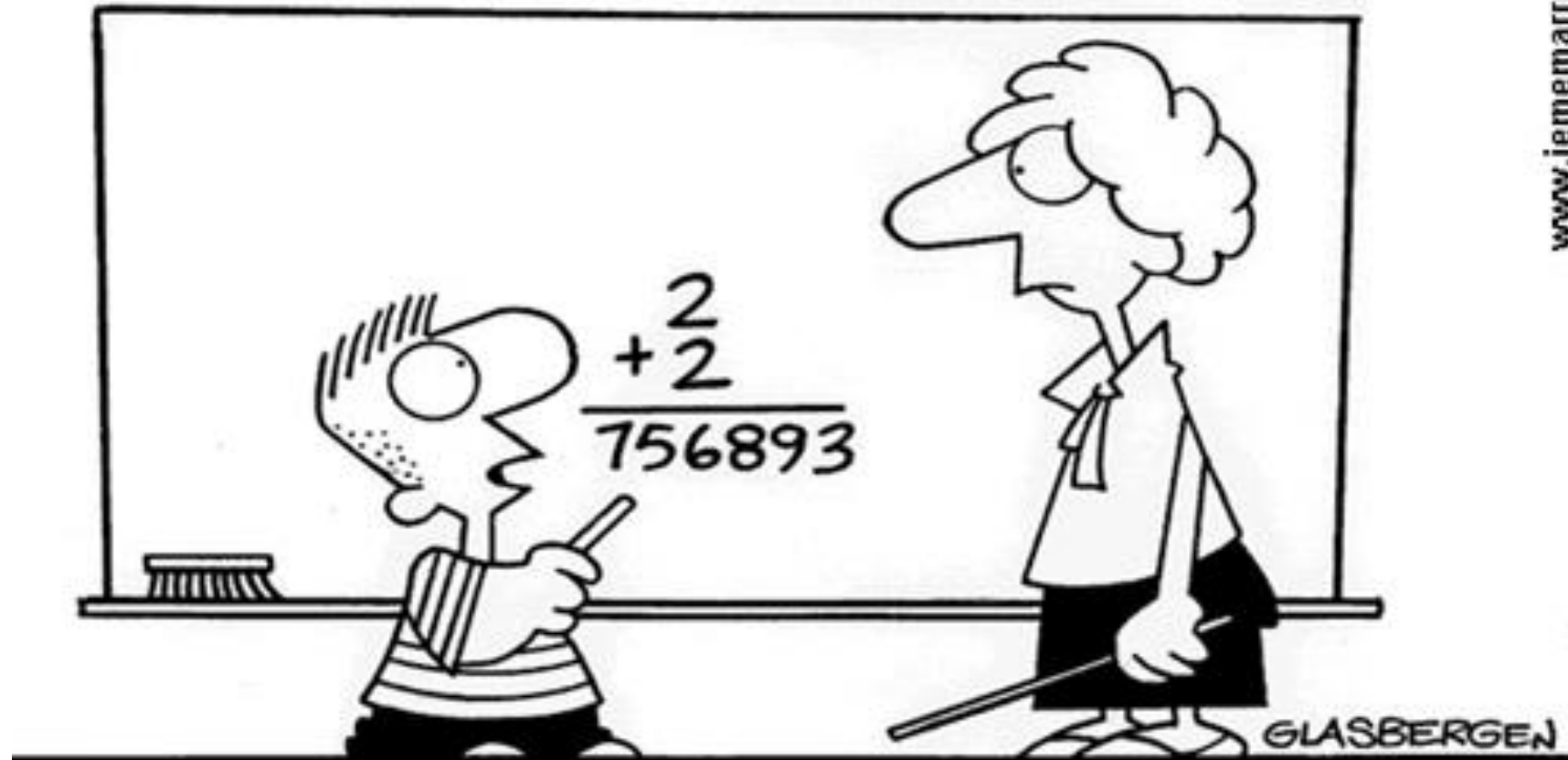
Koordinering og samarbeid mellom aktørene
-for å finne gode løsninger, effektiv drift,
ressursutnyttelse, og begrense kostnadene.

Reguleringen endres parallelt med endrede forbruksmønstre, digitalisering,
og stadig mere desentralisert produksjon.

Det er krevende å skaffe seg og holde oversikt over alle endringene.

Det nordiske og norske systemet er annerledes enn de kontinentale, både
teknisk, kulturelt og rettslig.

Skal vi få til hensiktsmessige tilpassingstekster før EØS komiteen fatter
beslutninger, må vi være klare med gode innspill i tide.

In a more and more complex electricity system, sometimes old questions need new answers ...